

**NORDRE LAND KOMMUNE
SÆRUTSKRIFT**

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2008/00216 - 62	Side 1 av 5
Møtedato: 23 APR 2008	ASE/ SEB
Saksbehandler: IAA	479
Kopier:	

Saksbeh.: Merete Glorvigen

Arkivkode: V63 &13

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

38/08 Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk

16.04.2008

Lnr.: 3156/08

Arkivsaksnr.: 08/572

Arkivnøkkel.: V63 &13

Saksbehandler: MEG

Utskrift til:

Landbruks – og matdepartementet, postboks 8007 Dep, 0030 Oslo

**HØRING - ENDRING I ODELSLOVEN, KONSESJONSLOVEN OG JORDLOVEN -
BESTEMMELSER OM BO- OG DRIVEPLIKT MM.**

Sammendrag:

Rådmannen tilrår at Nordre Land kommune ved hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk slutter seg til foreslåtte lovendringer. Det etterlyses signaler om hvordan lovendringene vil virke inn på pågående bopliksaker.

Vedlegg:

Brev fra Landbruks – og matdepartementet datert 05.02.2008 – Høring – Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven – Bestemmelser om bo – og driveplikt med mer.
Høringsnotatet, del 1. Innledende oversikt
Høringsnotatet, del 3. Lovbestemt boplikt på utmarkseiendom
Vedlegg 1 Endringsforslag, til høringsnotatet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Høringsnotat – Endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven, Bestemmelser om bo – og driveplikt m.m., Landbruks – og matdepartementet, 5. februar 2008

Saksopplysninger:

Landbruks – og matdepartementet (LMD) har i brev av 05.02.2008 sendt på høring forslag til endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven vedrørende bestemmelser om bo – og driveplikt med mer.

Brevet og høringsnotatet fra LMD ble referert i hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk i møte den 05.03.2008, og det ble da uttrykt ønske om at Nordre Land kommune skal avgi høringsuttalelse.

Hensikten med forslagene til lovendringer er å oppnå større forutberegnelighet, bedre målretting og forenklinger.

Av høringsbrevet fra LMD går det fram at departementet foreslår (jeg velger å nummerere endringene som er foreslått, i forhold til etterfølgende vurdering):

1. At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.
2. At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.
3. At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.
4. At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.
5. At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er "jord – og skogbrukseiendom" eller "kan nyttast til landbruksdrift".
6. At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.
7. At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.
8. At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.
9. At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.
10. At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
11. Departementet ber om synspunkter på om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.

Til saken har jeg valgt å vedlegge det kapittelet som omhandler lovbestemt boplikt på utmarkseiendommer, siden vår kommune har flere eiendommer av denne typen, og de konkrete forslagene til lovendringer er også vedlagt. I tillegg er del 1 Innledende oversikt vedlagt, da det der redegjøres for behovet for endringer. Høringsnotatet i sin helhet finnes her: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/lmd/dok/Horinger.html?id=1994>.

Vurdering:

Hensikten med forslaget til lovendringene er det viktig å ha fokus på. Dersom de faktisk fører til større forutberegnelighet, bedre målretting og forenklinger, må det være til det bedre for både de som blir berørt av lovene og for forvaltningen. I høringsnotatet går det fram at en forenkling av reglene ikke skal redusere erververens mulighet til å få sin sak vurdert. Bestemmelsene skal imidlertid bidra til at eierne i en tidlig fase må gjøre et valg med hensyn til om de skal være eiere av eiendommen og bo der eller ikke. Det vises i høringsnotatet til en undersøkelse i Hedmark der det går fram at beslutningen om å bo for de fleste fattes tidlig i eierforholdet. I stedet for å skyve boplikten fram i tid slik tilfelle ofte er i de saker der erverver ikke har umiddelbare planer om å bosette seg på eiendommen, vil en med lovendringene kunne oppnå at det må tas reell stilling til bosetting tidligere enn slik gjeldende lovverk har

fungert. Med en løsning som vil være mer effektiv enn den vi har i dag mener departementet at ressursene på eiendommen som boplass og arbeidssted vil bli ivaretatt på en bedre måte.

Kommentarer til endringsforslagene:

1. Flytting av bestemmelsene om bo – og driveplikt til hhv konsesjonsloven og jordloven.

Rådmannen mener at dette er positivt. Som det påpekes i høringsnotatet vil de nye reglene være uavhengig av om den som erverver er en nær slektning uten odelsrett, eller om den som erverver har odelsrett, noe som da kan bidra til en mer effektiv forvaltning og også føre til mer forutsigbarhet for erververen av landbrukseiendom. Det sentrale blir om erverver kommer til å bosette seg på eiendommen. Dersom vedkommende ikke kommer til å bosette seg på eiendommen, må det søkes konsesjon, uavhengig av om vedkommende har odelsrett eller har ervervet eiendommen konsesjonsfritt pga. slektskap. Siden jordlovens formål er å legge forholdene til rette for at arealressursene i landet skal bli brukt på den måten som er mest hensiktsmessig for samfunnet og de som jobber i landbruket, hører driveplikt hjemme i jordloven.

2. Boplikt oppstår ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark eller over 350 dekar produktiv skog.

Med utgangspunkt i inntektsutviklingen i landbruket generelt støttes dette punktet. Nordre Land kommune er imidlertid en kommune med mange mindre landbrukseiendommer, slik at en endring som denne kan medføre en fare for at flere eiendommer i praksis går over til å være fritidseiendommer. Denne endringen vil kunne innebære at planer for arealbruk etter plan – og bygningsloven blir enda viktigere styringsverktøy med tanke på landbruk, bosetting og fritidsbebyggelse. Mange av de mindre landbrukseiendommene i kommunen ligger i områder som er attraktive for utvikling av fritidsbebyggelse.

3. Konsesjonsplikt oppstår ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, arealgrense på 100 dekar totalt beholdes.

Ingen kommentar.

4. Kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.

Ingen kommentar.

5. Det blir spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord.

Dette vil mest sannsynlig innebære forenkling i forvaltningen siden det da ikke vil være aktuelt å foreta skjønnsmessig vurdering av en eiendoms egnethet til landbruksdrift.

6. Den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon.

Siden adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, vil det innebære frigjøring av noe ressurser som er brukt til saksbehandling av bopliktsaker. Det vil imidlertid bli noen flere konsesjonssaker å behandle, og det vil da være viktig å ha gode regler eller retningslinjer å forholde seg til i de tilfelle det vil være aktuelt å sette vilkår om boplikt. Bopliktsaker man ikke lenger vil få til behandling etter odelsloven eller konsesjonsloven vil man i noen grad "få igjen" i forbindelse med konsesjonssaker der det er satt vilkår om bosetting som må følges opp.

Det synes ikke å gå klart fram av høringsbrevet eller høringsnotatet hvordan "gamle" eller pågående bopliktsaker etter ev. lovendringer skal følges opp.

7. Det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.

For at lovendringene skal innebære reell forenkling i forvaltningen, er vi avhengig av klare regler for når det skal settes vilkår for boplikt, slik at vi unngår å få tilsvarende antall konsesjonssaker med vilkår om boplikt til oppfølging som vi ellers ville hatt med "tradisjonelle" bopliktssaker.

8. Boplikten kan bare oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.

Nordre Land kommune støtter dette punktet.

9. Driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse og være varig.

Nordre Land kommune støtter dette punktet.

10. Slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

Nordre Land kommune har ikke innført slik forskrift.

11. Bør det innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom?

Praksis i Nordre Land kommune har vært at erververe av rene skogeiendommer og setereiendommer har fått fritak fra boplikt. Bebyggelse knyttet til utmarkseiendommer er i hovedsak knyttet til setereiendommer, som det tradisjonelt ikke har vært fast bosetting på. Dersom det innføres boplikt på rene skogeiendommer og utmarkseiendommer uten produktivt skogareal, bør det settes krav om en viss størrelse på eiendommens areal, og at det dersom det settes krav om boplikt må det være tilstrekkelig med tilflytting til kommunen og ikke nødvendigvis til selve eiendommen. I vår kommune har vi noen større, sammenhengende områder der vi gjennom kommuneplanens arealdel har sagt at vi ikke ønsker nye tekniske inngrep.

Administrasjonens innstilling:

Rådmannen vil råde hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk til å fatte slikt vedtak:

1. Nordre Land kommune slutter seg til de foreslåtte lovendringer forutsatt følgende:
  - a. Det settes klare regler for når vilkår om boplikt kan settes i konsesjonssaker der erverver har ervervet eiendommen konsesjonsfritt og må søke om konsesjon.
2. Det gis retningslinjer for hvordan pågående bopliktssaker skal behandles i forhold til lovendringene.

NORDRE LAND KOMMUNE, den 3. april 2008

Aage Sandlie
ass. Rådmann

Merete Glorvigen
jordbrukssjef

Behandling i Hovedutvalg for landbruk, miljø og teknisk :

Vedtak:

1. Nordre Land kommune slutter seg til de foreslåtte lovendringer forutsatt følgende:
  - a. Det settes klare regler for når vilkår om boplikt kan settes i konsesjonssaker der erverver har ervervet eiendommen konsesjonsfritt og må søke om konsesjon.
2. Det gis retningslinjer for hvordan pågående bopliktsaker skal behandles i forhold til lovendringene.

Rett utskrift:
22. april 2008

